

Kosmetiikka- webinaari

Kosmetiikan pelisäännöt – mitä tuotekehittäjän
tulee tietää?

7.10.2026 Sari Viitala

Onko tuotteeni kosmetiikkaa?

- Kosmetiikkaa on aine tai seos, jonka tarkoituksena on olla kosketuksissa ihmiskehon ulkoisten osien kanssa, kuten:
 - Iho
 - hiukset ja ihokarvat
 - kynnet
 - huulet ja ulkoiset sukupuolielimet
 - hampaiden ja suuontelon limakalvot
- Kosmetiikan tarkoituksena on näiden osien
 - Puhdistaminen,
 - tuoksun muuttaminen
 - suojaaminen
 - pitäminen hyvässä kunnossa
 - hajujen poistaminen
- Jos tuote on kosmetiikkaa JA sen markkinointi on kosmetiikka-asetuksen mukaista, tulee tuotteen markkinoille saattamisessa noudattaa kosmetiikka-asetusta
- Kosmetiikkaa ei hyväksytä ennakoon missään
- Kosmetiikkaa ei ole lääkeaineet tai lääkevoiteet
- Jos Fimea on määritellyt aineen lääkkeeksi, se ei ole kosmetiikkaa
- Kosmetiikkaa ei ole myöskään valmisteet, jotka on tarkoitettu
 - Nautittaviksi
 - Hengitettäväksi
 - Injektoitaviksi
 - Istutettaviksi ihmiskehoon
- Esim. Tatuointi, kestopigmentointi, lisäravinteet ja huonetuoksut eivät ole kosmetiikkaa
- Monet näistä kuuluvat kemikaalilainsäädännön alle
- CE-merkityt lääkinnälliset laitteet ovat lääkkeiden ja kosmetiikan välissä
 - Näillä on oma lainsäädäntö

Luonnonkosmetiikka

- Lainsäädäntö ei tunne luonnonkosmetiikka-termiä – ei erottele luonnollisia ja synteettisiä raaka-aineita
- Yksinkertaistettuna:
 - Synteettinen raaka-aine = ihmisen laboratoriossa valmistama ainesosa
 - Luonnon raaka-aine = luonnosta peräisin oleva ainesosa
- Eri sertifikaatit asettavat hieman eri sääntöjä luonnonkosmetiikalle
- Esim Cosmos standardi:
 - Luonnollista alkuperää: Kaikki ainesosat ovat luonnollista alkuperää lukuun ottamatta rajoitettua hyväksyttyä ainesosaluettelo (esim. säilöntäaineet), jotka on hyväksytty pieninä määrinä.
 - Cosmos luomu: Vähintään 20 % kokonaiskoostumuksesta on luomutuotettuja raaka-aineita (10 % poishuuhdeltavissa tuotteissa). Huom! Vesi ei ole luomua

Cosmos-standardi

- Cosmos suosii:
 - luonnollisia ja uusiutuvia raaka-aineita
 - luomuviljeltyjä kasvipohjaisia raaka-aineita
 - ympäristöä mahdollisimman vähän kuormittavia tuotantotapoja
 - vastuullista luonnonvarojen käyttöä.
 - mekaanisia prosesseja
 - fermentointia
 - uuttoa hyväksytyillä liuottimilla
 - ympäristöystävällisiä kemiallisia prosesseja.
- Pakkausten kohdalla Cosmos pyrkii:
 - minimoimaan pakkausmateriaalin määrän
 - suosimaan kierrätettäviä materiaaleja
 - välttämään tarpeettomia ympäristöä kuormittavia ratkaisuja

Kosmetiikkaa säätelevät lait ja asetukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus kosmeettisista valmisteista (EY) N:o 1223/2009 lyhyesti: **EU:n kosmetiikka-asetus**
 - Liitteiden muutoksia tulee seurata
- Kansallinen laki kosmeettisista valmisteista 492/2013 eli **Kosmetiikkalaki**
 - Pakkausmerkintöjen kielivaatimukset, tuotetietojen kielivaatimukset, valvonta
- Komission asetus (EU) N:o 655/2013 kosmeettisista valmisteista esitettävien väittämien perustelemista koskevien yhteisten kriteerien vahvistamisesta eli **Väittämäasetus**
- Aerosoliasetus 1433/1993, joka koskee aerosolivalmisteita
- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista eli **REACH-asetus**
- Joskus tulee seurata myös **CLP-asetusta**, (EY) N:o 1272/2008 (The Classification, Labelling and Packaging)

Kuva: Pixapay

Vastuuhenkilö

- Jokaisella EU:ssa markkinoilla olevalla tuotteella tulee olla vastuuhenkilö
 - Voi olla joko henkilö tai yritys
- Yleensä EU:ssa valmistetuilla tuotteilla se on valmistaja
- Usein EU:hun tuodulla kosmetiikalla se on maahantuoja

Vastuuhenkilön vastuut

- Kosmetiikka-asetuksen noudattaminen
 - Tuoteturvallisuus
 - Kiellot ja rajoitukset
 - Eläinkoekiellon noudattaminen
- Valmistusprosessi GMP:n mukainen
- Tuotetietojen (PIF product information file) ylläpitäminen ja päivittäminen
- Tuotteesta on tehty turvallisuusarviointi
 - Tulee varmistua myös tekijän pätevyydestä
- Tuote on ilmoitettu EU:n porttaaliin ennen sen markkinoille tuloa ja sitä päivitetään asianmukaisesti
 - CPNP:n tietokanta
- Tuotteen pakkausmerkinnät on kunnossa
- Tuotteen markkinointiväittämille on perusteet
- Yhteistyö viranomaisten kanssa
 - Esim. toimitusketjun nimeäminen
- Haittavaikutuksista ilmoittaminen
- Tuotteiden markkinoilta pois vetäminen, jos tarpeen

Pakkausmerkinnät

- Osa merkinnöistä pitää ilmoittaa käyttöpakkauksessa
 - Tuubi, purkki, pullo tai vastaava
- Osa voi olla ulkopakkauksessa, esimerkiksi pahvikartonki, mihin tuubi tai purkki on pakattu.
- Suomessa myytävissä kosmeettisissa valmisteissa osa tiedoista tulee olla sekä suomeksi että ruotsiksi.
- Vaatimukset löytyvät kätevästi: [Kosmetiikan merkinnät | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)

Pakkausmerkinnät lyhyesti

- Vastuuhenkilön nimi tai toiminimi sekä osoite.
- Alkuperämaa, jos on valmistettu EU:n ulkopuolella.
- Nimellissisältö eli sisällön määrä painona tai tilavuutena ilmaistuna
- Säilyvyysmerkinnät (lisää seuraavalla kalvolla)
- Käytössä noudatettavat erityiset varotoimenpiteet (oltava sekä suomeksi että ruotsiksi)
- Kosmeettisen valmisteiden eränumero tai tunnistus.
- Kosmeettisen valmisteiden tarkoitus, jollei se käy ilmi sen esittelystä (oltava sekä suomeksi että ruotsiksi)
- Luettelo valmisteiden ainesosista.

Kuva: Pixapay, gdakaska

Ainesosaluettelo

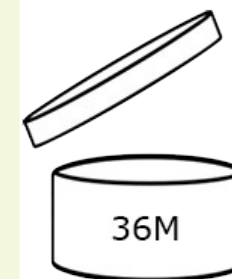
- Voidaan ilmoittaa pelkästään pakkauksessa. Luettelon edellä on oltava termi "ingredients".
- Hajusteiden ja aromaattisten aineiden yhdistelmien sekä niiden raaka-aineiden olemassaolo osoitetaan käsitteellä "parfum" tai "aroma".
 - Paitsi ainesosat, jotka liitteen III mukaan tulee ilmoittaa incilistassa
- Laaditaan painon mukaisessa alenevassa järjestyksessä
 - Jos pitoisuus on alle yksi prosentti, voidaan luetella missä tahansa järjestyksessä
- Nanomateriaalien nimen perässä on oltava sulkeissa termi "nano".
- Muut väriaineet kuin hiusvärit voidaan luetella missä tahansa järjestyksessä muiden kosmeettisten ainesosien jälkeen.

Kuva: Pixapay,
christiancmccorbeti

Säilyvyysmerkinnät

Säilyvyysaika, jos tuote säilyy enintään 30 kk suomeksi ja ruotsiksi	X	X	Merkintä tai lause ”parasta käytettynä ennen”/”bäst före utgången av”, jonka jälkeen säilyvyyden ajankohta (pp/kk/vvvv tai kk/vvvv)
Säilyvyys avaamisen jälkeen, jos tuote säilyy yli 30 kk, eli ns. PAO -merkintä (Period After Opening)	X	X	Kuva avatusta purkista, jonka yhteydessä ilmoitetaan säilyvyysaika kuukausina tai vuosina. Kuukausi voidaan lyhentää M -kirjaimella

Pakkauksen valinta

- Yksinkertaisimmillaan pakkauksella on vain kolme tehtävää
 - Suojata ympäristöä tuotteelta ja tuotetta ympäristöltä
 - Helpottaa tuotteen käsittelyä jakeluketjussa
 - Informoida tuotteesta
- Tuote ja pakkaus eivät saa reagoida keskenään
- Tuotteen ja pakkauksen yhteensopivuus ja stabiilisuus tulee aina testata

Pakkauksen valinta

- Tulee huomioida vähintään
 - Tuotteen annostelu ja tuotemuoto
 - Kerralla annosteltava määrä – sopiva pakkauskoko
 - Kohderyhmä
 - Jakelukanava ja kuljetus (tarvitaanko sekundääripakkaus)
 - Sopiva pakkausmateriaali (lasi, muovi, alumiini...)
- Pakkaus kertoo tuotteesta – se on itsessään mainos ja herättää kuluttajan huomion
 - Tunnistettavuus – brändi - mielikuva

Kuva: Pixapay

Pakkausmateriaalit

- Muovi
- Edut
 - Edullinen
 - Kevyt
 - Kestävä (voi vaihdella)
 - Helppo valmistaa monenlaisia tuotteita
- Haitat
 - Ei uusiudu
 - Hajoamattomuus – jäteongelma (toisaalta Suomessa voi kierrättää ja/tai polttaa)
- Lasi
- Edut
 - Inertti eli ei reagoi tuotteen kanssa - toimii hyvin myös hajusteiden ja eteeristen öljyjen kanssa
 - Positiivinen mielikuva kuluttajilla
- Haitat
 - Painavaa ja särkyvää – haasteet kuljetuksessa ja käytössä
 - Hankalat kierrätysohjeet
- Metall
- Edut
 - Ihanteellinen suoja
 - Valo-, kosteus-, ilma- ja rasvatiivis
 - Kevyt ja kestävä
 - Toimii hyvin myös hajusteiden ja eteeristen öljyjen kanssa
 - Voi kierrättää loputtomasti
- Haitat
 - Energian tuhlaus
 - Uusiutumaton raaka-aine
 - Kierrätys riippuu siitä, mikä pakkausmuoto ja onko se tyhjä
- Muut materiaalit: kartonki, biohajoavat muovit, yhdistelmäpakkaukset
- Etuja ja haittoja on kaikissa
- Mikään materiaali ei ole ylitse muiden vaan materiaali pitää valita tuotteen (ja tuottajan) tarpeen mukaan

Pientuottajan realiteetit

LAU
REA

- Pakkauksen saatavuus
 - Varastossa vai tilauksesta
- Hinta
- Eräkkö
- Tuotanto – missä ja kuka pakkaa ja minkälaiset koneet

Tietokannat

- EU:n ainesosien tietokanta
 - CosIng: [CosIng - Cosmetics - GROWTH - European Commission](#)
- Suomeksi voi käyttää
 - Cosmile: [Tietokanta - COSMILE Europe](#)
- Löydät jo markkinoilla olevien raaka-aineiden INCI-nimiä ja funktioita eli käyttötarkoituksia
- Kannattaa myös tarkistaa CosIng:n liitteestä II ettei suunniteltu ainesosa ole kosmetiikassa kielletty tai liitteestä III, mitä rajoituksia sillä on
- Aivan uuden raaka-aineen markkinoille tuominen on isompi prosessi
- [Home INCI](#)

SCCS – lausunnot

- Raaka-aineiden (ja inci-nimikkeiden) turvallisuutta arvioidaan aika ajoin
- Lausuntoa pyydetään Euroopan komission riippumattomalta tiedekomitealta (SCCS)
- Tiedekomitean arvioinnit ovat julkisia ja niitä voi seurata tiedekomitean sivuilta
 - [SCCS - Opinions - Public Health - European Commission](#)

Kosmetiikan väittämät

- Cosmetic claim mikä se on?
 - Väittämä, jota käytetään tuotteen markkinoinnissa tuomaan esille sen positiivisia puolia tai etuja, joita sen käytöstä seuraa
 - ”Silkkinen koostumus, parantaa hiusten kiiltoa”
- Kosmetiikka-asetuksen mukaan:
 - Tuotteen pakkaustekstissä, mainonnassa eikä tuotetta markkinoille tuotaessa, ei tekstissä, tuotenimessä, kuvissa tai merkeissä saa käyttää mitään, mikä antaisi ymmärtää, että tuotteella on ominaisuuksia tai toiminnallisuuksia, mitä sillä ei ole
- Itsestään selvyyksiä ei tarvitse todistaa
 - esim. hiusten puhdistumista sampoollla
- Vastuuhenkilön vastuulla on varmistaa, että markkinointiväittämät perustuvat luotettavaan näyttöön ja täyttävät kosmetiikkalainsäädännön vaatimukset.
- Tarkemmin väittämistä kerrotaan Väittämäasetuksessa

Kuva luotu MS Co-pilot-ohjelmalla

Väittämäasetus

- Lainmukaisuus
 - Ei väittämiä, joissa kerrotaan viranomaisen hyväksynnästä
 - Ei väittämiä, missä kerrotaan, ettei tuote sisällä raaka-ainetta, joka on EU:ssa kielletty
- Totuudenmukaisuus
 - Tulee perustua näyttöön
 - Ei voi sanoa, että tuote kosteuttaa, vaikka siinä on kosteuttava raaka-aine, jos tuote ei sisällä tarpeeksi tätä raaka-ainetta.
- Rehellisyys
 - Ei voi sanoa, että tämä hajuvesi ei sisällä säilöntäaineita, jos siinä on alkoholia niin paljon, että se parantaa säilyvyyttä
- Oikeudenmukaisuus
 - Ei voi sanoa, että tämä tuote ei allergisoi, koska siinä ei ole säilöntäaineita. Antaa ymmärtää, että kaikki säilöntäaineet allergisoi (eikä mikään muu voi allergisoida)
- Perusteltujen päätösten tekeminen
 - Ei sisällä eläinperäisiä ainesosia, voitaisiin katsoa hyväksytyksi väittämäksi (väittämät, joilla on merkitystä tietyille kuluttajaryhmälle, tulee sallia)

Pixapay, Yogesh_jangid

Laurea- ammattikorkeakoulu

LAU
REA

- Laurean estenomikoulutus on ainoa suomenkielinen kauneudenhoito- ja kosmetiikka-alan korkeakoulututkinto Suomessa.
- Estenomi AMK, 210 op, 3,5 vuotta, haku yleensä kevään yhteishaussa
 - **Opit tuntemaan raaka-aineet** – laboratoriossa tutustut raaka-aineisiin, analysoit kosmetiikkatuotteiden sisältöä ja valmistat niitä.
 - **Vahvistat liiketoiminta- ja markkinointiosaamista** – estenomiopintojen keskiössä on kosmetiikan ostaminen, myynti ja markkinointi.
 - **Perehdyt lainsäädäntöön ja vastuullisuuteen** – opinnoissa käydään läpi kosmetiikan lainsäädäntöä, tuoteturvallisuutta, kierrätystä ja eettisesti kestävästä liiketoiminnan periaatteita.
- Estenomi YAMK tutkinto, 90 op, 1,5-2,5 vuotta, haku yleensä syksyn yhteishaussa
 - Opiskelijoille, jotka haluavat tulla tulevaisuuden innovaattoreiksi kosmetiikka- ja kauneudenhoitoalalla.
 - Esim. kosmetiikan lainsäädäntöä, opinto, joka yhdistää kosmeettisten raaka-aineiden ja kosmetiikkateollisuuden tuotekehityksen etc.

Lähteet ja linkit

- Tukes: [Kosmetiikka | Turvallisuus- ja kemikaalivirasto \(Tukes\)](#)
- Kosmetiikka- ja hygienia teollisuus: [Kosmetiikka - Kosmetiikka- ja hygienteollisuus](#)
- EU:n kosmetiikka-asetus: [EUR-Lex - 02009R1223-20260518 - EN - EUR-Lex](#)
 - Linkistä pääsee myös alkuperäiseen asetukseen (ei päivitettyjä liitteitä) ja suomen kieliseen versioon kätevästi
- Kosmetiikkalaki: [Laki kosmeettisista valmisteista | 492/2013 | Suomen säädöskokoelma | Finlex](#)
- Väittämäasetus: [Regulation - 655/2013 - EN - EUR-Lex](#)
- Estenomi AMK: [Kauneudenhoito- ja kosmetiikka-ala - Laurea-ammattikorkeakoulu](#)
- Estenomi YAMK: [Kosmetiikka-asiantuntijuuden kehittäminen ja johtaminen - Laurea-ammattikorkeakoulu](#)